

Vilka klassresor sker i dag?

Jag har gjort en så kallad klassresa, i likhet med många andra i min generation. På 50-talet var arbetarklassen, som inkluderar arbetslösa, fattiga och andra ekonomiskt svaga grupper, den största samhällsklassen.

Arbetarklassen var den tongivande och dominerade klassen i Sverige, samtidigt som vi var en växande industrination. Genom utbildningssatsningar som gymnasieskolan, vuxenutbildningen, kvällskurser, förbättringar för barnfamiljer, 60-talets kampanjer för att få ut hemmafruarna i arbetslivet, kunde många skaffa sig akademiska utbildningar och avancera socialt och lönemässigt. Det skedde också genom en utbyggd offentlig sektor som gav de nya stora grupperna akademiker arbete. Då lyftes hela grupper till en bättre framtid som medelklass. Då var den stora arbetarklassen den samhällspådrivande kraften för en bättre framtid. Hur ser det då ut idag när medelklassen är den dominerande samhällsgruppen? Vilka visioner och drivkrafter finns inom den i förhållande till andra samhällsklasser? Hur ser de på sina barns framtidsmöjligheter? Finns det fortfarande utrymme för klassresor?

Idag har vi en stor medelklass, medan stora förändringar har skett inom den reducerade arbetarklassen, där allt fler löntagare är utlandsfödda. Om nu medelklassens ambitioner är att förbättra villkoren för sig och sina barn, så inspireras de av de högre samhällsskikten i livsstil. Nyckeln är att få mer i plånboken (mindre skatter och fler avdrag) och att sätta barnen i välrenommerade och bra skolor, att de bor i de rätta och "bra" bostadsområdena och att de använder familjens resurser för att barnen ska prestera i konkurrensen om de välbetalda och statusfyllda jobben. Här kommer RUT- och ROT-avdragen in med renovering av villorna, städhjälp och läxhjälp efter ideal från de välsituerade samhällsskikten. Det nya är att vi alla får betala, även de lågavlönade via

skattsedel. □ Det finns inte längre en uttalad politisk samhällsambition att lyfta hela samhällsgrupper till en högre nivå, (detta är faktiskt inte längre möjligt utan omfördelning av befintliga resurser).

Kvar blir de individuella ambitionerna hos var och en. Den politiska ambitionen blir därför att understödja och hålla den dominerande medelklassens (väljarnas) drömmar vid liv. □ Med vilka redskap kan då arbetarklassen idag realisera "sina klassresor" när de saknar medel och då deras barn blir utkonkurrerade av barn som gått i "finare" skolor och av dessa familjers bättre ekonomi? □ Så länge den dominerande medelklassen delar de välbärgades ideal, kommer de lågavlönade och marginaliserade samhällsskiktens sociala situation förbli lågprioriterade. Dessa förutsätts dessutom för att möjliggöra och förverkliga medelklassens drömmar om en privat servicenäring för att lösa deras livspussel.

Claudette Skilving